

Stockholm 2025-02-03

Till: Institutet för språk och folkminnen

Ärende: Förslag till förändring av svenska språket

Från: BGHR

Spritmissbruk i det svenska språket

Vi har noterat ett återkommande och felaktigt bruk av uttrycket ”*sprita händerna*” i kommunikationen inom vården, myndigheter och samhället i stort.

Uttrycket har blivit synonymt med att desinficera händerna, vilket vi anser är missvisande.

I Svensk Ordbok står det att läsa:

sprita *spritade spritat* verb sprit`ta

1 vardagligt dricka sprit SYN. suppa

2 lossa (frö eller dylikt) från fäste

3 vardagligt behandla med desinfektionsmedel bestående av etanollösning eller dylikt någon spritar något
tvätta och sprita händerna noggrant; hissknappar, dörrhandtag och trappträcken på hotellet spritas varje dag

Både inom svensk vård och i allmänheten används uttrycket ”*sprita*” för att beskriva desinficering av händer och ytor. I vissa fall är det korrekt, men ofta missvisande eftersom allt fler desinfektionslösningar numera är alkoholfria.

Under sprit går det att läsa följande:

sprit substantiv ~en

1 starkare alkohol; till alkohol 1: vin och sprit

2 alkoholhaltig vätska för rengöring m.m.; till alkohol 2

– De flesta sammansättn. med sprit- hör till sprit 1.

Att koppla ett uttryck för en hygienrutin till en viss kemisk substans är problematiskt av ett flertal anledningar.

Missförstånd

Utan kemiska kunskaper är det lätt att tro att en produkt måste innehålla alkohol för att ha desinficerande egenskaper.

Risker

Olika kemiska substanser har olika inneboende faror. Därför är det viktigt att användaren vet vilken kemikalie som används i en hygienrutin. Genom att förenklat kalla rutinen "*sprita händerna*" kan det uppstå en diskrepans mellan vad användaren tror och kemikaliens faktiska egenskaper.

Innovationshämmande

Språket formar vårt sätt att tänka kring handhygien genom att koppla rutinen till ett specifikt kemiskt ämne.

Smittspridningsrisk

Vissa användare undviker alkoholbaserade produkter på grund av känslig hud, religion, allergi, astma, missbruk eller personlig preferens. Genom att istället använda begreppet "*desinficera händerna*" skapas en öppenhet för alternativa lösningar som fler kan använda.

Hållbarhet

Att återgå till ett neutralt uttryck möjliggör en smidigare övergång till mer hållbara alternativ för handhygien. Om språket fortsätter att fokusera på "*sprita händerna*", kan det fördröja utvecklingen och acceptansen av alkoholfria alternativ.

Vi anser på grund av ovan nämnda orsaker att uttrycket **sprita** något borde bytas ut mot att **desinficera** något så att språket i större utsträckning stämmer med verkligheten.

Hälsningar,

Anders Karlsson

Ordförande

anders@bghr.se